

Ett Ögonblick

INFORMATION FRÅN SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Nummer 1 • Maj 2008 • Swedish Ophthalmological Society

Sveriges Ögonläkarförening 1908–2008

Kära medlemmar i Sveriges Ögonläkarförening

Det är nu bara en knapp månad kvar tills århundradets födelsedagskalas äger rum, vår förening fyller 100 år och firas den 31 maj i Uppsala med jubileumssymposium i universitetsaulan och bankett i Rikssalen på Uppsala slott.

Så till angelägna frågor för Svriges ögonläkarförening. Klinisk utbildning utgör en av många viktiga uppgifter och under hösten och våren har ST-läkarutbildningen stått i fokus. Ögonläkarföreningen ger f n 12 ST-kurser. Den senaste, ”Basal oftalmologi”, är en kurs som för första gången riktats till de allra färskaste under utbildning. Den ägde nyligen rum på Universitets-sjukhuset MAS, Malmö, och röntte stor uppskattning. Den nya målbeskrivningen är väl förankrad inom professionen och SPUR-inspektio-

ner av praktiskt taget alla kliniker som bedriver ST-utbildning är i full gång. Flera kliniker har redan genomgått inspektion och samtliga kommer att vara färdiginspekterade till sommaren. Resultaten redovisas vid årsmötet i Örebro och publiceras i Läkartidningen under hösten. Frågor som närmast står i tur är hur framtida specialistförsörjning och rekrytering av unga duktiga läkare till utbildning i oftalmologi kan påverkas och hur nordiskt och europeiskt samarbete för utbildning, fortbildning och examination kan förbättras. Sist, men inte minst intressant är ögonläkarnas profilering och uppgifter inom framtida ögonsjukvård.

Elisabet Agardh
Ordförande

FÖRENINGSG-
INFORMATION

4

AKADEMISKT
NYTT

6

SVERIGES
ÖGONLÄKAR-
FÖRENING
100-ÅR

10

RAPPORT FRÅN
AAO MÖTET

15

Alcon har i samarbete med Rosengrenklubben instiftat

Alcon® Stipendiefond Retina

SYFTE

Fondens syfte är att stödja Rosengrenklubbens utbildningsverksamhet genom att årligen dela ut två stipendier avsedda att möjliggöra besök på valfritt internationellt retinamöte med vetenskapligt innehåll (t ex ARVO, USA).

STIPENDIEBELOPP

Två stipendier på 25 000 kronor vardera utdelas. Stipendierna skall täcka resa, uppehälle och kongressavgift. Det ena av de två stipendierna delas ut för framsteg inom medicinsk retina och det andra för framsteg inom vitreoretinalkirurgisk verksamhet.

VEM KAN SÖKA

Samtliga läkare som är medlemmar i Sveriges Ögonläkarförening och som vetenskapligt eller kliniskt fört den svenska utvecklingen rörande näthinnans sjukdomar framåt kan söka dessa stipendier.

ANSÖKAN

Stipendieansökan, som skickas till sekreteraren i Rosengrenklubben, skall innehålla sökandens namn, personuppgifter, kort beskrivning av kliniska och/eller vetenskapliga meriter och en motivering till varför vederbörande söker det utlysta stipendiet. Hela ansökan bör ej överstiga en A4-sida. Till ansökan skall fogas en kort beskrivning av det eller de aktuella projekt som sökanden bedriver samt, i förekommande fall, en förteckning över publicerade vetenskapliga arbeten. *Ansökan skall vara sekreteraren i Rosengrenklubben tillhanda senast den 1:a juni.*

ÅTERRAPPORTERING

En skriftlig rapport skall inlämnas till Rosengrenklubbens styrelse och Alcon Sverige senast två månader efter avslutad resa. Rapporten kan komma att publiceras.

STIPENDIEUTDELNING

Utsedda stipendiat kommer att meddelas skriftligen. Stipendierna utdelas under ett av Rosengrenklubbens möten. Tilldelat Stipendium skall utnyttjas inom två år.

För ytterligare information kontakta:

Anne-Marie Mars, Alcon Sverige AB

Box 12233, 102 26 Stockholm, Tel. 08-634 40 09

E-post: annemarie.mars@alconlabs.com

Information från Sveriges Ögonläkarförening sänds ut tre gånger årligen till betalande inklusive korresponderande medlemmar

Adressförändring måste anmälas till:
Medlemsregistret
Sveriges Läkarförbund
Box 5610
114 86 Stockholm
oavsett medlemskap i Läkarförbundet
eller ej, då föreningen utnyttjar detta
adressregister.

Pensionärer som önskar erhålla
föreningens medlemsutskick måste
anmäla detta skriftligen till:
Anders Behndig
Facklig sekreterare
Norrlands universitetssjukhus
Ögonkliniken
901 85 Umeå

En administrativ avgift på 50 kr/år
kommer då att debiteras.

• Annonsering i *Ett Ögonblick* är väl-
• kommet. För 2008 gäller följande
• priser:

• Helsida	14.000:-
• Halvsida	8.000:-
• Kvartssida	4.500:-

• Självkostnad för färgtryck tillkommer.
• Kostnad för udda format och radan-
• nonser kan diskuteras med skattmä-
• taren.

• Annonsering för kurser och möten
• som arrangeras eller förmedlas av
• medlemmarna debiteras inte.

• *Göran Oliverstedt*
• *Skattmästare*

FÖRENINGSG- INFORMATION

Medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening

*Ansökan om medlemskap i Sveriges
Ögonläkarförening skickas till:*

Anders Behndig
Facklig sekreterare
Norrlands universitetssjukhus
Ögonkliniken
901 85 Umeå
med skriftlig rekommendation från
någon, som redan är medlem i
föreningen.
Se ansökan sidan 6.

Beslut om inval fattas vid styrelse-
mötena som årligen äger rum i mars/
april, vid höstens årsmöte och vid
Riksstämman. Bekräftelse om medlem-
skap skickas efter varje styrelsemöte.

Välkommen med Din ansökan!

Material till nästa nummer av
Ett Ögonblick måste vara tidningens
redaktör Catharina Kuylenstierna till-
handa senast **26 augusti**.
Sänd materialet i form av
Microsoft Word-fil via e-post till:
catharina.kuylenstierna@sankterik.se

Ansvarig utgivare:
Elisabet Agardh
Elisabet.Agardh@med.lu.se

Produktion:
Tryckhuset i Linköping AB
www.tryckhuset.com

.....

Önskar du ta upp något ärende vid nästa styrelsemöte?

Var god skicka in ditt/dina
förslag till Sveriges
Ögonläkarförenings
ordförande:

Elisabet Agardh
elisabet.agardh@med.lu.se

.....

*Redaktionen tackar Peder Jahnberg
för hans bidrag vid arbetet med tidningen.*

Kallelse till Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte i Örebro 4 september 2008

Medlemmarna i Sveriges Ögonläkarförening kallas till ordinarie årsmöte i Conventum, Örebro, torsdagen 4 september 16.15–17.15.

Förslag till Dagordning för Årsmötet:

Ärende

- 1 Mötets öppnande
- 2 Val av mötesordförande och sekreterare
- 3 Val av två justeringspersoner
- 4 Fastställande av dagordning
- 5 Frågan om mötets behöriga utlysande
- 6 Meddelande från styrelsen
- 7 Rapport från kassaförvaltningen
- 8 Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen
- 9 Årsavgift
- 10 Val av vissa styrelsemedlemmar
- 11 Val av fullmäktigemedlemmar och suppleanter vid SLS
- 12 Val av revisorer mm
- 13 Val av valberedning
- 14 Övriga ärenden
- 15 Mötets avslutande

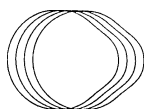
Förslag till val av styrelsemedlemmar och funktionärer

Ordförande	Stefan Seregard	nyval 2008–2010
Vice ordförande	Anders Behndig	nyval 2008–2010
Vetenskaplig sekreterare	Charlotta All-Eriksson	nyval 2008–2010
Facklig sekreterare	Björn Johansson	nyval 2008–2010
Styrelseledamot	Lars O Andersson	omval 2009–2010
Styrelseledamot	Johan Germundsson	omval 2009–2010

Redaktör	Anders Bergström	omval 2008–2009
Revisor	Svante Böös	omval 2008–2009
Revisor	Anders Kvanta	omval 2008–2009
Revisorssuppl.	Bo G. Hedquist	omval 2008–2009
Klubbmästare	Ann Österman	omval 2008–2009
Klubbmästare	Sven Sahlin	omval 2008–2009

Fullmäktigerepresentanter i Svenska Läkaresällskapet 2008–2009

Ordinarie representanter	Stefan Seregard, Charlotta All-Eriksson
Suppleanter	Anders Behndig, Björn Johansson
Valberedningen	Per Fagerholm, Ragnhild Lorefors, Klas-Olav Skoog

SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING
Swedish Ophthalmological Society

Ansökan om medlemskap

Jag ansöker härmed om medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening.

Personnummer _____

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Klinik _____

Datum och namnteckning _____

Jag rekommenderar _____

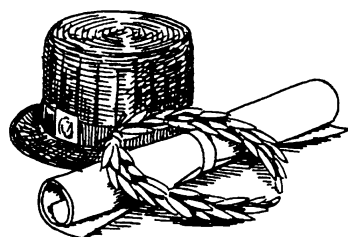
för medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening

Datum och namnteckning _____

Namnförtydligande _____

Skickas till:

Anders Behndig
Facklig sekreterare
Norrlands universitetssjukhus, Ögonkliniken, 901 85 Umeå

Inhibition av IGF-1R som behandling vid uvealt melanom och våt makula degeneration

Mario-Alexander Economou, ögonläkare och forskare vid S:t Eriks ögonsjukhus och Karolinska Institutet disputerade för medicine doktorsgrad den 7:e september 2007 i aulan på S:t Eriks ögonsjukhus. Titeln på Marios avhandling var: "Uveal melanoma and macular degeneration: Molecular biology and potential therapeutic applications". Opponent var professor William Harbour, Ophthalmology Department, Washington University School of Medicine, St. Louis, USA. Huvudhandledare var professor Stefan Seregard, S:t Eriks ögonsjukhus, institutionen för klinisk neurovetenskap, sektionen för ögon och syn, Karolinska Institutet.

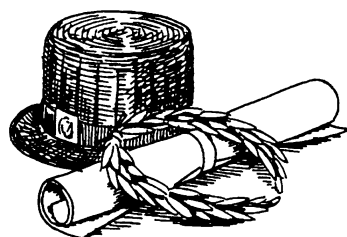

Mario-Alexander Economou

Per Söderberg har utnämnts till professor i oftalmiatrik vid Uppsala Universitet, tillika överläkare vid ögonkliniken, Akademiska sjukhuset.

Per Söderberg

Curt Ekström arbetar vid ögonkliniken i Lycksele och har avlagt sin medicine doktorsexamen den 13 december 2007.

Avhandlingens titel: Studies on the Epidemiology of Open-angle Glaucoma. Fakultetsopponent: Professor Bertil Lindblom, Göteborg. Huvudhandledare: Professor Albert Alm, Uppsala.

Avhandlingen innefattar studier av prevalensen och incidensen av öppenvinkelglaukom i en svensk befolkning med hög exponering förpseudoexfoliationer. Riskfaktorer för uppkomst av sjukdom har studerats. Incidensen har skattats i ett befolkningsurval under 20 års tid. Förekomst av pseudoexfoliationer kan sannolikt förklara den höga sjukligheten i öppenvinkelglaukom i den studerade befolkningen.

Curt Ekström

Ingela Liljekvist Soltic disputerade den 20/7 2007 på avhandlingen "Neuropathology of cultured rat retinas:

Effects of progenitor cells and trophic factors". Avhandlingsarbetet är gjort på forskningslaboratoriet vid ögonkliniken i Lund, där doktoranden ursprungligen var anställd, men ventilerades vid Högskolan i Kalmar, där hon de senaste åren haft en doktorandtjänst, och där huvudhandledaren, Kjell Johansson, nu är verksam.

I sina studier har Ingela Liljekvist Soltic visat hur råttnäthinna från nyfödda råttor kan odlas (vilket skiljer sig från ett djurslag till nästa) och att den frisätter faktorer som dämpar stressreaktioner och fotoreceptorundergång hos fullt utvecklad råttretina när denna odlas alldeles invid. Hon identifierar två av dessa faktorer (TIMP-1 och VEGF), och hon visar att humana neurala progenitorceller har snarlika effekter.

Arbetet innebär att vi kommit ett steg närmare konsten att kunna styra utvecklingen av transplanterade stamceller i retina.

Berndt Ehinger

Ingela Liljekvist Soltic

ETT ÖGONKAST

I fokus denna vecka – årsmötet i Örebro 3-5 september

”Så fixar du birdien”

Jan-Olof Carlsson delar med sig av tips och knep inför golfturnering och fågelskådning.

Sport sid 15

Dagen efter schlagerfesten: Chlamydia - När, Var, Hur?

Allt du vill veta men inte vågat fråga din bakjour, med Nasr, Lithander och Unemo.

Vetenskap sid 2

Eyevision Song Contest 2008

Årets kulturevent Nr 1 äger rum torsdagen den 4 september på Conventum i Örebro. Arrangörerna hoppas på ögon- och örongodis och roliga framträdanden när ögonläkarsverige får chans att visa upp sin kreativa sida.

Intresseanmälan – **senast 21 maj** och ev frågor skickas till niklas.karlsson@orebroll.se.

Kultur sid 3

Klinikchef Ingrid Johansson rasar över schlagerbidraget ”84 sekunder”

”PDT behandling pågår i 83 sek och inte ett ögonblick till”.

Debatt sid 1

”Påklätt är det nya avklätt”

Ett ögonkastats modepanel ger klädråd inför schlagerfesten.

Mode sid 10

K O N G R E S S F Ö R T E C K N I N G

Du hittar också information om kongresser på internet; www.swedeye.org/meetings

- May 28 - 31, 2008, Antwerp, Belgium XI International Orthoptic Congress 2008, www.ioacongress2008.org
- June 1 - 6, 2008, Berlin, Germany EGS Quadriennial Meeting, www.eugs.org
- June 5 - 7, 2008 (Workshop June 9, 2008) International Annual Course and Workshop for Ophthalmic Diagnostic Ultrasound/Software-aided Standardized Echography gerhard.hasenfratz@t-online.de
- June 14 - 17, 2008, Tromsø, Norway The 38. Nordic Ophthalmological congress, www.nok2008.no
- June 19 - 22, 2008, Würzburg, Germany 21st Annual Congress of the German Retina Society/8th Symposium of International Society of Ocular Trauma, www.retinologie.de, www.isotonline.org/isot2008/
- June 28 - July 2, 2008, Hong Kong 2008 World Ophthalmology Congress (WOC), www.woc2008hongkong.org
- August 30 - September 3, 2008, Barcelona, Spain 21st ECNP Congress ecnp2006@congrex.nl
- September 3 - 5, 2008, Örebro, Sweden Annual Meeting of the Swedish Ophthalmological Society Official language: Swedish, www.congrex.se/ogon.arsmote
- September 6 - 10, 2008, Dubrovnik, Croatia SIDOU 2008, XXI Congress of the International Society of Ophthalmic Diagnostic Ultrasound, www.echography.com
- September 13 - 17, 2008, Berlin, Germany XXVI Congress of the ESCRS, www.es CRS.org
- September 24 - 29, 2008, Beijing, China XVIII International Congress of Eye Research, www.iser.org
- October 1 - 4, 2008, Portoroz, Slovenia EVER, European Association for Vision and Eye Research, www.ever.be
- November 8 - 11, 2008, Atlanta, GA, USA Annual Meeting of the American Academy of Ophthalmology www.aao.org
- November 26 - 28, 2008, Göteborg, Sweden Official language: Swedish Riksstämman, www.riksstammangoteborg.se

Sveriges ögonläkarförening fyller 100 år

Sveriges ögonläkarförening firar 100-årsjubileum i år. För drygt ett sekel sedan påbörjades diskussioner om att skapa en sammanslutning av Sveriges ögonläkare ”i syfte att förenas till samarbete på oftalmologins område”. Initiativtagare var dåvarande professorerna Allvar Gullstrand, Uppsala, och Johan Widmark, Stockholm, samt de båda ögonläkarna Erik Nordenson och Ernst Forsmark. Den 31 maj 1908 hade stadgarna utarbetats och stod klara, Allvar Gullstrand blev Svenska ögonläkareföreningens förste ordförande och Ernst Forsmark dess förste sekreterare och kassör. Föreningen hade 17 medlemmar. År 1934 flyttades den fackliga verksamheten över till det då nybildade Svenska oftalmologförbundet och det skulle dröja drygt 40 år innan en sammanslagning av förening och förbund ägde rum till nuvarande Sveriges ögonläkarförening, som således bildades 1975.

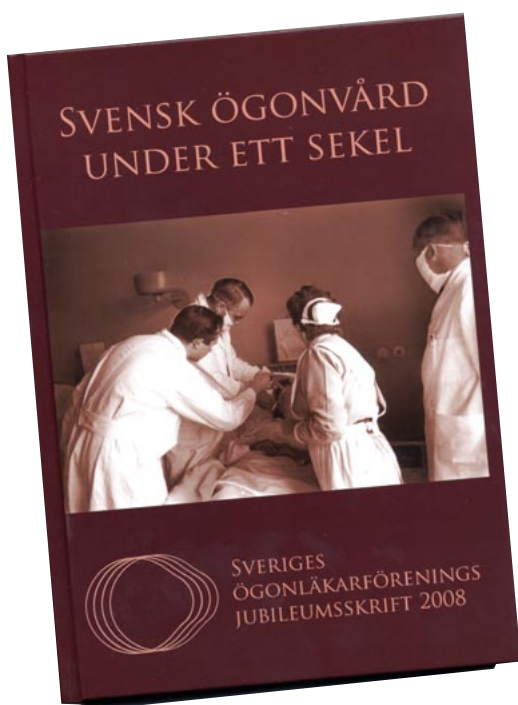
Under föreningens 100-åriga historia har utvecklingen inom oftalmologin varit omfattande och mycket framgångsrik. En viktig uppgift för Sveriges ögonläkarförening har varit och är att förmedla ny vetenskap och utveckling av behandlingsmetoder genom utbildning i form av kongresser och kurser. En utförlig och bildrik exposé över de gångna 100 årens forskning och framsteg finns tecknad i Sveriges ögonläkarförenings jubileumsskrift 2008 ”Svensk ögonsjukvård under ett sekel” under ledning av Berndt Ehinger och redaktionsmedarbetare.

Från 17 medlemmar 1908 till nästan 1000 medlemmar 2008 är Sveriges ögonläkarförening en av de största i Svenska läkarsällskapet och det har blivit en självklarhet för unga ST-läkare att söka medlemskap redan tidigt under utbildningen. Det ger oss goda möjligheter att påverka och forma utvecklingen inom svensk oftalmologi. Viktiga frågor för framtiden är specialistförsörjningen och ett ökat samarbete över gränserna, inte bara inom Norden utan inom hela Europa. Den ökade rörligheten inom arbetsmarknaden ställer oss inför nya utmaningar och möjligheter. Det är min förhoppning att det kommande seklet ytterligare befäster oftalmologins viktiga och framgångsrika position inom medicinen och att det blir självklart för unga duktiga läkare att välja oftalmologi som specialitet.

Låt oss fira 100-åringen Sveriges ögonläkarförening i Uppsala den 31 maj!

Elisabet Agardh
Ordförande

”Svensk Ögonsjukvård under ett sekel” gavs ut tidigare i vår och i maj kommer en ny medlemsmatrikel

Sveriges Ögonläkarföreningen

Efterutbildningskommittén

Inbjudan till utbildningsdag för ST-läkare

I anslutning till Svenska Ögonläkarföreningens årsmöte i Örebro

Tid: Onsdagen den 3 september 2008

Plats: Conventum kongresscenter, Olof Palmes Torg 1, Örebro

Program

10.30 – 12.00

Basal ögonkirurgi med praktisk sutureringsteknik

Sven Crafoord, Patrick Lassarén,
Marios Panagiotopoulos, Nazli Tavosian,
Daniel Markén, Eva Karlsson och Lars Walfridsson

12.00 – 13.30 Lunch

13.30 -1700

Forts. basal ögonkirurgi

Egen praktisk kirurgisk träning stationsvis under handledning.

Anmälan

Ögonläkarföreningen bjuder på kaffe och lunch.

Man kan delta i ST-dagen separat från årsmötet. Anmälan ska dock göras till Congrex som också tar emot anmälningar till årsmötet.

www.congrex.se/ogon.arsmote

På Sveriges Ögonläkarförenings hemsida kan du också se hela årsmötesprogrammet

www.swedeye.org/index.htm

Välkommen!

Sven Crafoord

Representant för Sveriges Ögonläkarförenings efterutbildningskommitté

Svenska ögonläkare företräder SOE på det egyptiska ögonläkarmötet i Kairo

I Delegationen från SOE ingick Bo Philipson (Stockholm), Albert Alm (Uppsala), Peep Algvere (Stockholm), Gerd Holmström (Uppsala), Stefan Seregård (Stockholm), Per Fagerholm (Linköping) och Mats Lundström (Karlskrona).

Det egyptiska ögonläkarmötet hölls under perioden 12 – 14 mars, 2008 i Kairo. Detta möte var det första som hölls som ett gemensamt möte mellan det egyptiska ögonläkarsällskapet (EOS) och det europeiska ögonläkarsällskapet (SOE). Som representanter för SOE deltog sju svenska ögonläkare som under kongressen höll ett drygt 20-tal föreläsningar varav 14 var ”keynote lectures”. Egypten har cirka 4 200 ögonläkare på en befolkning om cirka 80 miljoner invånare. Merparten av dessa ögonläkare är verksamma i städer som Kairo och Alexandria. Som jämförelse har vi i Sverige cirka 750 aktiva ögonläkare på en befolkning om drygt 9 miljoner invånare.

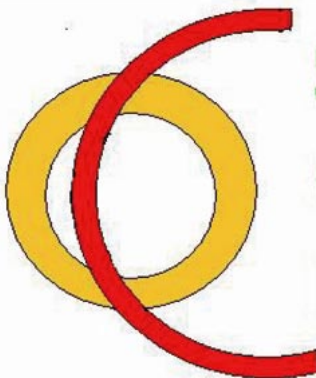
Till kollegor i privat verksamhet

I samband med SÖF:s årsmöte i Örebro kommer vi att arrangera en träff för privatpraktiker onsdag 3/9 2008 kl 16.00–18.00 hos Capiro Läkargruppen i Örebro, Läkargruppen 5 tr, Hamnplan/Manillagatan 1, med Bengt Bergeå som värd.

Viktigaste frågan blir att bilda en förening för privatverksamma oftalmologer enligt önskemål från SPLF, för att vi skall få en officiell förhandlingspart. Detta är sannolikt av högsta vikt för att vår yrkeskår inte på sikt skall försvinna.

MYCKET VIKTIGT! Alla praktiker som är intresserade av fortlöpande info kring vår situation ombedes snarast att skicka ett e-mail till undertecknad för att jag skall få en aktuell lista med e-postadresser. Passa också på att anmäla Dig till mötet redan nu, samt skicka gärna förslag på lämpliga blivande styrelsemedlemmar.

Lars-O Andersson, privatläkarrepresentant i SÖF:s styrelse.

**SVENSKA
GLAUKOM
KLUBBEN**

Svenska Glaukomklubbens årsmöte hålls i år den 18-19 september. För information och anmälan se vår hemsidan: www.glaukomklubben.org

EuLDP vid Karolinska Institutet i Stockholm

Den andra ledarskapsutbildningen för europeiska ögonläkare (EuLDP) anordnad av det Europeiska ögonläkarsällskapet (SOE) hölls under perioden 7–9 april, 2008 på Karolinska Institutet, Stockholm. Vid kursen deltog 24 representanter för 17 olika länder nominerade av sitt lands nationella ögonläkarsällskap. För första gången deltog tre svenskar i utbildningen: Anders Behndig

(Umeå), Charlotta All-Eriksson (Stockholm) och Anne Odergren (Stockholm).

Under de tre dagarna fick deltagarna information om patientorganisationers växande betydelse, EU-rätt, vetenskapligt ledarskap, relationer med politiker, lobbying, med mera. Som föreläsare deltog specialister på europeisk hälso- och sjukvård från Bryssel samt framstående

svenska forskare, akademiker och politiker. Nästa del av utbildningsprogrammet sker i januari 2009 samarbete med amerikanska ögonläkarorganisationen (American Academy of Ophthalmology) i San Francisco. I och med att denna del av utbildningsprogrammet avslutats överlämnar Stefan Seregard ansvaret för utbildningen till professor Nikolaos Bechrakis, Innsbruck, Österrike.

Deltagare i Stockholmsmötet i april 2008.

Resestipendier AAO

Alcons resestipendium för deltagande i AAO:s kongress i Atlanta i höst har tilldelats följande yngre kolleger:

Agnieszka Howoruszko från ögonkliniken i Lund. Agnieszka är snart färdig med specialistutbildningen som inleddes i Karlskrona. Hon har tidigare deltagit djurexperimentell forskning inom området genterapi mot cancer.

Pia Lundgren från ögonkliniken i Östersund. Som ST-läkare har Pia bland annat drivit ett vårdutvecklingsprojekt för att förbättra ögonundersökningsrutiner på neonatalavdelningen.

Markus Kivitalo från ögonkliniken i Örnsköldsvik. Markus har delvis haft sin ST-placering på Umeå universitetssjukhus och på S:t Eriks ögonsjukhus. Han är för närvarande involverad i ett kliniskt projekt med syfte att höja vårdcentralers kompetens inom ögonsjukvård.

Carin Gustavsson från ögonkliniken på MAS. Carin innehar för närvarande en så kallad ALF-tjänst innebärande ett 3-årigt förordnande som ST-läkare till 50% och forskare till 50%. Hon driver ett såväl kliniskt som experimentellt doktorandprojekt rörande inflammatoriska mekanismer vid diabetesretinopati.

Therése Hugosson från ögonklinikerna i Kristianstad och Lund. Therése har samma typ av ALF-tjänst som Carin. Forskningen, som är experimentell och klinisk, är inriktad på elektrofysiologisk diagnostik vid skador i retina och i synbanorna. Hon har också bedrivit ögonforskning i Thübingen där hon studerat degeneration i retinala ganglieceller.

Ögonläkarföreningen framför sina hjärtligaste gratulationer.

23-24 Oktober 2008

ROSENGRENKLUBBENS MÖTE '08

Välkomna till Rosengrenklubbens möte år 2008

Ögonkliniken i Kalmar har valts som värd till möte i Rosengrenklubben år 2008. Sedan 2006 har vi utökat vår verksamhet med bakre segment intraokulär kirurgi och det känns som en stor ära att vi får besök av Er. Det är alltid trevligt att få träffa gamla kollegor samt att få möta nya, byta erfarenheter och få nya tips inom denna alltid utmanande kirurgi.

Vi hade tänkt att det förutom de hetaste ämnena – som anti-VEGF behandlingar och 23-25G teknik – kunde vara intressant att diskutera gemensamt olika svårigheter, tveksamheter eller när någonting går snett - även små vardagliga bekymmer. Det kan ge upphov till intressanta och givande diskussioner - hoppas vi.

Mötet ska hållas på Slottshotellet som ligger centralt i staden.

Vi inleder med lunch kl.12.00 på torsdagen den 23/10 och avslutar med lunch på fredagen ca kl. 12.30

Om Ni önskar deltaga vg anmäl intresse senast den 1 September till: Slawek Janiec, Ögonkliniken Länssjukhuset, 39185 Kalmar, eller enklare via e-post: SLAWEKJ@LTKALMAR.SE

Hotellet bokar Ni själva genom att ringa 0480-88260 eller på nätet: www.slottshotellet.se innan 1/9. Ange att Ni ska till Rosengrenklubbens möte. Alt gå in på www.kalmar.se och välj: "turism" och sen "boende".

Abstract på föredrag skickas senast den 1 September till Sven Crafoord, Ögonkliniken USÖ, 70185 Örebro SVEN.CRAFOORD@OREBROLL.SE

Hjärtligt välkomna!!
Vi ser fram emot att få välkomna Er här i Kalmar!!
Eva Welinder och Slawek Janiec

Rapport från årets AAOMöte 10-13 november -07 i New Orleans

Som en av Alcons stipendiater fick jag möjlighet att för första gången åka på ett stort internationellt möte, till Academymötet i New Orleans, i november -07.

REDAN VID ankomsten till flygplatsen möttes vi av ett brassband som stämde upp i tonerna av "Oh, when the saints go marchin in...". Musik i allmänhet och jazz i synnerhet var något som genomsyrade hela vistelsen utanför själva mötet. På trottoarer, i parker, på restauranger och caféer, överallt och oavsett tid på dygnet hördes musik i denna stad som även kallas "The big easy". Ätminstone i den del av staden där vi var många som hade valt att bo, i de gamla anrika "French quarters", där också jazzens födelse ägde rum enligt dem själva. Dessa kvarter präglas också av en speciell kreolsk arkitektur med franska och spanska influenser ifrån mitten av 1800-talet med låga 2-3 våningshus i varma färger med långa snirkliga järnbalkonger längs med hussidorna. Den kreolska influensen märks även i matlagningen, starka smaker (Tabasco kommer härifrån), grönsaks- och bönrör, mycket kyckling, men även alligator och framförallt skaldjur och ostron i olika tillredningar. Bourbon Street är den mest kända gatan i området med flera riktigt bra restauranger och jazzklubbar men tyvärr även centrum för ett stort och växande problem med prostitution och droger.

ORKANEN KATRINA som drog fram över New Orleans i augusti -05, och framförallt de översvämningar som följde, ödelade stora delar av staden och dess omgivning men de centrala delarna med affärsdistrikt och franska kvarteren klarade sig förhållandevis bra. Man har satsat mycket på återuppbyggnad och skapat en fasad av en vacker och välfungerande stad men enligt uppgifter råder fortfarande misär i stora delar av ytterområdena med mycket kriminalitet och undermålig boendestandard. Invånarantalet halverades efter

Katrinans härjningar och många har valt att inte återvända då risken för nya översvämningar finns kvar. Stora delar av staden ligger under havsnivå.

FLODEN MISSISSIPPI tar en sväng förbi här innan den grenar upp sig i de alligatorrika träskmarkerna och senare mynnar ut i havet. Fortfarande ligger några stora hjulångare invid kajen och tar med turister och en och annan svensk ögonläkare enligt vad jag hörde på en tur på floden.

Även det gigantiska kongresscentrat där mötet ägde rum, någon sa att byggnaden var över en kilometer lång, låg längs Mississippis strand.

Vad gäller mötet har jag inget liknande att jämföra med men är imponerad över logistiken kring att få ett möte för 25 000 deltagare att fungera så bra.

Utbudet var enormt av parallella kurser och föreläsningar och jag hade bokat allt hemifrån och försökt ta del av olika områden. Vål på plats ångrade jag vissa val men mycket var fullbokat så ett tips är att faktiskt sätta sig in i programmet och boka i tid inför resan.

FÖRSTA DAGEN valde jag att gå på "subspecialty day" om glaukom med tema "Achieving balance". Givande då det är vad jag i nuläget jobbar mest med på hemmaplan och positivt då det i mycket kändes som en bekräftelse på att vi gör rätt saker. Däremot inte så mycket nytt att ta med hem till kliniken. Bl a diskuterades hur stor vikt vi ska lägga vid korneatjockleken i förhållande

till det intraokulära trycket, olika metoder prövas för att få fram ett mer "exakt" tryckvärde men än så länge är applanationstonometri "golden standard". Innebörden och konsekvenser av fluktuationer i trycket diskuterades. Här poängterades vikten av väl kalibrerade tonometrar, vilket alltför ofta utgör en felkälla. Vad gäller behandling pågår studier om neuroprotektiva substanser och i övrigt försöker man hitta mer effektiva droppar med högre tolerabilitet.

Jag gick även på kurser om uveit, ROP, phaco chop teknik, pediatrik neurooftalmologi, AMD behandling utöver posterutställning och övriga utställningar.

EN ÅTERKOMMANDE programpunkt på Academymötet av mindre seriös karaktär men ändå något jag vill rekommendera framtida mötesdeltagare är ett 5 km lopp, "Run for vision", där startavgiften går till "Eye Bank Association of America".

På söndagens morgon kl 06 var det samling vid flodstranden. Det var 20 grader varmt, mörkt och dimmigt, mätare visade 100% luftfuktighet. Gryningsljuset kom sakta till färska toner av "Down by the riverside..." när vi ca 200 ögonläkare från världens alla hörn gav oss iväg på vårt lopp bevakade av ett antal polisbilar med blåljusen på. Ett par timmar senare var vi åter på plats för att ta del av en ny innehållsrik mötesdag.

Tack Alcon och Sveriges Ögonläkarförening för att jag fick möjligheten att åka på detta möte som varit väldigt givande på flera plan!

Tove Kjellberg, Specialistläkare, Ögonkliniken, Östersunds Sjukhus
tove.kjellberg@jll.se

Specialistexamination

Frivillig specialistexamen i ämnet ögonsjukdomar hålls **måndagen den 20 och tisdagen den 21 oktober 2008 i Göteborg.**

Första dagen genomförs en skrivning som täcker hela området och vars nivå omfattas av målbeskrivningen. Skrivningen består av ett stort antal kortfrågor och skrivningstiden är 6 timmar med lunchuppehåll. Andra dagen hålls ett muntligt förhör som prövar förmågan att självständigt behandla kliniska problem och situationer inom området. Inga verkliga patienter förekommer. Två censorer tenterar två deltagare samtidigt under ca två timmar.

För godkänd examen fordras att både skriftlig och muntlig tentamen godkänns. För godkänt skriftligt prov krävs minst 2/3 av maximalpoäng. Rättning av skrivningen utförs av examinationskommittén och sker anonymt. Efter muntlig examen avger censorerna ett omdöme: Godkänd, Med tvekan godkänd eller Underkänd. Det sammanlagda omdömet avgör resultatet.

Diplom över avlagd examen kommer att överlämnas i samband med ögonläkarföreningens möte vid årets riksstämma.

Deltagare i examinationen bör vara färdig specialist eller vara i slutet av sin specialistutbildning. Intyg från chöl/verksamhetschef angående praktisk tjänstgöring skall sändas in. Vi kommer att skicka ut ett särskilt formulär för detta när vi fått anmälan.

Preliminär anmälan emotses före den **1/6 2008** och **definitiv anmälan** senast den **31/8 2008** till Kristina Tornqvist. Upplysningar om examinationen lämnas av examinationskommittén:

Kristina Tornqvist, Ögonkliniken,
Universitetssjukhuset i Lund, 221 85 Lund.
Tel 046-17 16 52. e-mail: kristina.tornqvist@skane.se

Bertil Lindblom, Ögonkliniken, Mölndals sjukhus,
431 80 Mölndal. Tel 031-34 33 250

Britt Beding Barnekow, Ögonkliniken,
Universitetssjukhuset MAS, 205 02 Malmö.
Tel 040-33 13 15

SRF:s Ögonvårdspris 2008

Nu kan Du föreslå en kandidat till Synskadades Riksförbunds Ögonvårdspris 2008.

Priset instiftades 1992 som en uppmuntran till forskare och övriga yrkesutövare som gjort betydelsefulla insatser inom ögonområdet.

Såväl grundforskning som klinisk eller andra insatser som lett till positiva resultat inom ögonsjukvård och synrehabilitering/ habilitering har uppmärksammats under åren.

Prissumman på 50 000 kronor ges till en eller två enskilda pristagare.

Vi praktiserar fri förslagsrätt vilket innebär att det är tillåtet att också föreslå sig själv.

Juryn består av representanter från Synskadades Riksförbund, Sveriges Ögonläkarförening, Optikerförbundet, Föreningen för Synrehabilitering och Syncentralernas Nationella Samrådsgrupp.

Välkommen med Din ansökan!

Blanketten finns att hämta från vår hemsida www.srfriks.org/ogonvard.htm och hos bertil.skold@srfriks.org, Bertil Sköld, tel 08-39 92 74, fax 08-39 93 22, Adress SRF, 122 88 Enskede.

Frågor: Kontakta Urban Fernquist tel 08-39 91 53, epost: urban.fernquist@srfriks.org.

Senast 080630 ska förslagen ha inkommit på särskild blankett.

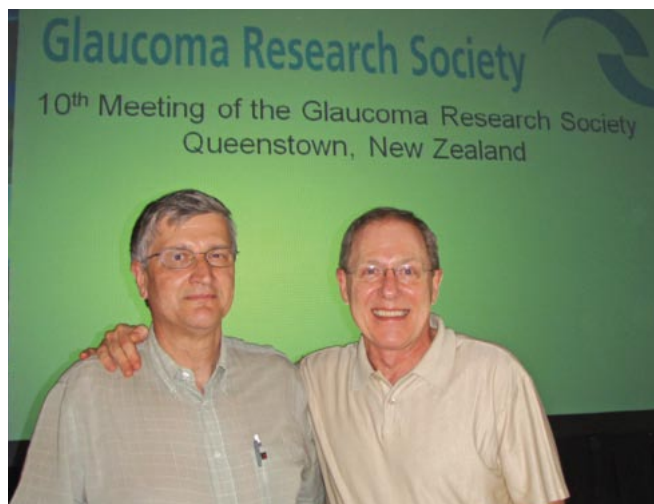

Belönad

Professor Anders Heijl, Ögonkliniken vid Universitetssjukhuset MAS har just belönats med Grekiska Glaukomsällskapet utmärkelse: The Gold Medal of Merit and Honor of A. Anagnostakis and A. Trantas för framstående glaukomsforskning. Anders Heijl leder en forskargrupp med ett tiotal medarbetare som bedriver bred klinisk forskning inom området glaukom. Gruppen har utvecklat diagnostiska metoder som används i hela världen och genomfört en grundläggande behandlingsstudie av hög kvalitet (EMGT) som bevisat och kvantifierat effekterna av behandlingen vid glaukom (reduktion av ögontrycket). Behandlingsstudiens resultat har stor betydelse för nuvarande behandlingsrekommendationer för patienter med grön starr.

Professor Gerasimos Georgopoulos, President i Greek Glaucoma Society överräcker medalj och diplom till Anders Heijl vid Greek Glaucoma Societys 14:e kongress i Aten 28-29 mars i år.

Maktskifte i Glaucoma Research Society. Anders Heijl överlämnar ledningen av vitala Glaucoma Research Society till Harry Quigley.

Vid Glaucoma Research Societys 10:e kongress i Queenstown, Nya Zeeland i februari avgick Anders Heijl efter fem år som President och efterträddes av Harry Quigley, Wills Eye Hospital, Baltimore. Under Anders Heijls tid har föreningen inkorporerats, demokratiserats och gått från möten vart fjärde år till vartannat år.

Ärade medlem

Eftersom Du kan läsa detta är postadressen den riktiga. Vi behöver nu aktualisera e-mailadressen till alla medlemmar för att kunna nå ut med meddelanden samt "ETT ÖGONBLICK" via mail.

Man kan gå in på SLF:s hemsida och klicka sig fram till medlemsadministration och där ändra själv, alternativet är att skicka mail till medlem@slf.se och be om ändring den vägen.

Tacksam om detta kan spridas på arbetsplatsen så att eventuella medlemmar med fel adress blir varse detta och kan ändra till den rätta.

Bästa Vårhälsningar
Skattmästaren

ST-handledarpris vid ögonkliniken, SU/Mölndal

ST-läkarna vid ögonverksamheten, Sahlgrenska universitetssjukhuset/Mölndal, har tilldelat ÖL, Med.Dr Helle Kalm det pedagogiska priset "Glimten" (i ögat) för bästa ST-handledarinsats 2007. Motiveringen lyder: "Helle Kalm har med stort engagemang delat med sig av sitt stora kunnande inom området medicinsk retina. Hon har prioriterat undervisning av ST-läkarna; undervisning som både bestått av en excellent föreläsningsserie och energisk praktiskt handledning. Vidare har hennes undervisning präglats av ett vetenskapligt förhållningssätt och hon har med stort tålamod och positivt bemötande svarat på våra många frågor."

Fotnot: Tidigare pristagare: 2005 Dr Katarina Timofejff

ÖL, Med.Dr. Helle Kalm mottager 2007 års pedagogiska pris "Glimten" för bästa ST-handledarinsats.

Framtidens specialistläkare

Den 10-12 september i höst anordnas på Malmömässan kongressen "Framtidens Specialistläkare" för alla läkare i Sverige som är involverade i ST-utbildning. ST-läkare, handledare, studierektorer och verksamhetschefer möts i tre dagar kring ledarskap, kommunikation och medicinsk vetenskap. För varje specialistförening är det mycket viktigt att synas och sprida kunskap inom sitt unika område. Fram till den 31/5 bjuder vi därför föreningen på utställningsplats och möteslokal samt länk på nätet!

Bord och möteslokal bokas hos kongressekreterare Karin Andersson, karin.m.andersson@skane.se. Länk på vår hemsida bokas via webmaster erik.persson@med.lu.se. Läs mer på www.framtidenslakare.se. Fundera på hur ni kan medverka och informera gärna alla era medlemmar. Låg kongressavgift fram till 31/5. Kom ihåg att boka hotellrum i tid!

Varmt välkomna

Anna Lindén, ST-läkare och medverkande i Framtidens Specialistläkare

---

Ny konsultationsläkare

På initiativ från Ansvarsrådet i Sveriges Läkarförbund har SÖF utsett överläkare Ingrid Taylor, ingrid.taylor@hsf.gotland.se,

till konsultationsläkare. Posten innebär att Ingrid ska kunna biträda ögonkollega som behöver hjälp och stöd i samband med anmälan till HSAN.

Den här förpackningen gjorde vi bara för syns skull

I Timosan (timolol) endosbehållare är konserveringsmedlet borttaget. Det reducerar risken för biverkningar, som till exempel torra ögon, sveda och irritation.¹

Ibland är det bra att göra saker för syns skull.

TIMOSAN®
(timolol)

Nu utan konserveringsmedel

Timosan depotögondroppar timolol 1 mg/ml; Rx, F. Indikation: Kroniskt glaukom med öppen kammarvinkel. Okulär hypertension. **Kontraindikation:** Bronkialastma och annan uttalad obstruktiv lungsjukdom. Icke kompenserad hjärtinsufficiens. AV block av grad II och III. Kliniskt betydelsefull bradykardi. Överkänslighet mot timololmaleat eller mot något hjälpämne. **Dosering:** 1 droppe dagligen i det angripna ögat. **Förpackningar & Pris:** 5 ml flaska 114,50 kronor, 3x5 ml flaska 258 kronor, endosbehållare 30x0,4 ml 223 kronor (AUP 071231). Datum för översyn av SPC 070907. För ytterligare information se www.fass.se **Ref 1.** Jaenen N, et al. Eur J Ophthalmol 2007;17:341-349.

När monoterapi inte räcker...

...välj **Xalcom**®
latanoprost/timolol

En droppe en gång om dagen

För god effekt

- IOP-sänkning upp till 12,4 mmHg från baseline¹

Kvällsdosering

- Xalcom® doserat på kvällen ger lika effektiv IOP-sänkning som Xalatan® i kombination med timolol 0.5%, 2 gånger dagligen²
- Existerande data tyder på att den IOP-sänkande effekten kan vara större med kvällsdosering än med morgondosering.³

REFERENCES: 1. Larsson L-I, et al. The effect on diurnal intraocular pressure of the fixed-combination of latanoprost 0.005% and timolol 0.5% in patients with ocular hypertension. *Acta Ophthalmol Scand.* 2001;79:125–8. 2. Konstas AGP, et al. Twenty-four hour control with latanoprost-timolol-fixed combination therapy vs latanoprost therapy. *Arch Ophthalmol.* 2005;123:898–902. 3. Xalcom SPC.

Xalcom®: Ögondroppar, lösning, latanoprost 50 mikrogram och timolol 5 mg/ml. Rx. Ingår i läkemedelsförmånerna. Indikation: Sänkning av det intraokulära trycket (IOP) hos patienter med öppenvinkelglaukom och okulär hypertension, vilka inte svarar tillräckligt på topiska betablockerare eller prostaglandinanaloger. Dosering: En droppe dagligen i det sjuka ögat/ögonen. Förpackningar och priser: Ögondroppar 2,5 ml flaska, 276 kr, 3x2,5 ml flaska 736 kr. ATC-kod: S01ED51. Texten är baserad på produktresumén från 2007-07-05. För mer information se www.fass.se